

УДК 342.95

DOI <https://doi.org/10.32689/2522-4603.2023.5.1>**Руслан БЕСПАЛЕНКОВ**

аспірант кафедри адміністративного і кримінального права, Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара, просп. Гагаріна, 72, Дніпро, Україна, 49010

ORCID: 0009-0006-7215-3470

Ruslan BESPALENKOV

Postgraduate Student at the Department of Administrative and Criminal Law, Oles Honchar Dnipro National University, 72, Naharina Ave, Dnipro, Ukraine, 49010

ORCID: 0009-0006-7215-3470

АНАЛІЗ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ЗА ПОРУШЕННЯ ВСТАНОВЛЕНОГО ПОРЯДКУ ОПЕРАТИВНОГО РЕАГУВАННЯ НА ПРАВОПОРУШЕННЯ ТА ПОДІЇ: ПРАВОВІ АСПЕКТИ ТА ПРАКТИЧНІ НАСЛІДКИ

ANALYSIS OF THE LEGAL LIABILITY OF POLICE OFFICERS FOR VIOLATION OF THE ESTABLISHED PROCEDURE FOR PROMPT RESPONSE TO OFFENSES AND EVENTS: LEGAL ASPECTS AND PRACTICAL IMPLICATIONS

У статті розглядається питання юридичної відповідальності працівників поліції в контексті їхньої службової діяльності та відповідності закону. Автори аналізують різноманітні аспекти юридичної відповідальності поліцейських, включаючи кримінальну, адміністративну та дисциплінарну відповідальність. Зокрема, розглядаються особливості застосування цих форм відповідальності, їхній вплив на забезпечення правопорядку та забезпечення безпеки громадян. Особлива увага приділяється проблемі визначення строків надання пояснень поліцейським у рамках службових розслідувань. Запропоновано встановити обов'язковий строк надання пояснень протягом семи днів з метою покращення процесу проведення розслідувань та забезпечення прав поліцейських. Аналіз дозволяє зробити висновок про важливість юридичної відповідальності у діяльності поліції та необхідність законодавчого врегулювання питань, пов'язаних з її застосуванням. Дослідження, яке висвітлено в статті, ставить перед собою завдання проаналізувати ефективність механізмів юридичної відповідальності у сфері правоохоронної діяльності. Зокрема, вивчаються різні аспекти кримінальної, адміністративної та дисциплінарної відповідальності поліцейських, а також їхні взаємозв'язки та вплив на процес забезпечення правопорядку в суспільстві. Висновки, які можна зробити на основі аналізу, демонструють значення правового регулювання управління діяльністю правоохоронних органів та підвищення їхньої відповідальності перед суспільством. Пропоновані рекомендації з удосконалення процедур надання пояснень поліцейським під час службових розслідувань спрямовані на підвищення прозорості та ефективності правозахисних механізмів в управлінні правопорядком. В цілому, стаття розкриває важливі аспекти системи юридичної відповідальності поліцейських, що мають значення для забезпечення правового захисту громадян та підтримки правопорядку в суспільстві.

Ключові слова: Національна поліція України, юридична відповідальність, механізми управління правопорядком, правове регулювання, ефективність правозахисних механізмів.

The article deals with the issue of legal liability of police officers in the context of their official activities and compliance with the law. The authors analyze various aspects of legal liability of police officers, including criminal, administrative and disciplinary liability. In particular, they examine the specifics of the application of these forms of liability, their impact on law enforcement and public safety. Particular attention is paid to the problem of determining the time limits for police officers to provide explanations within the framework of internal investigations. The author proposes to establish a mandatory deadline for providing explanations within seven days in order to improve the process of investigations and ensure the rights of police officers. The analysis leads to the conclusion that legal liability in police activities is important and that it requires legislative regulation of issues related to its application. The study presented in this article aims to analyze the effectiveness of legal liability mechanisms in the field of law enforcement. In particular, various aspects of criminal, administrative and disciplinary liability of police officers, as well as their interrelationships and impact on the process of ensuring law and order in society are studied. The conclusions drawn from the analysis demonstrate the importance of legal regulation of law enforcement agencies' management and enhancement of their accountability to society. The proposed recommendations for improving the procedures for providing explanations to police officers during internal investigations are aimed at increasing the transparency and effectiveness of human rights mechanisms in law enforcement. In general, the article reveals important aspects of the system of legal liability of police officers that are important for ensuring legal protection of citizens and maintaining law and order in society.

Key words: National Police of Ukraine, legal responsibility, law enforcement mechanisms, legal regulation, effectiveness of human rights mechanisms.

Постановка проблеми. Порушення встановленого порядку оперативного реагування на правопорушення та події може призвести до порушення прав громадян, неефективного реагування на злочини та загрози безпеці, а також підірвати довіру суспільства до правоохоронних органів. У зв'язку з цим виникає необхідність вивчення правової відповідальності поліцейських за подібні порушення, а також їх практичних наслідків для реалізації правосуддя та забезпечення правопорядку. Головне завдання полягає у визначенні ефективних механізмів забезпечення відповідальності працівників поліції в Україні. Основні питання, які досліджуються, включають в себе розгляд різних форм юридичної відповідальності (кримінальної, адміністративної, дисциплінарної) для поліцейських, а також аналіз ефективності інструментів та процедур їх застосування. Проблема полягає в пошуку оптимального балансу між забезпеченням внутрішньої дисципліни та захистом прав поліцейських, а також вдосконаленні правового регулювання в цій сфері для забезпечення ефективності правоохоронної діяльності та дотримання законності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Видатний внесок у дослідження теоретичних і практичних аспектів юридичної відповідальності працівників здійснили Хачатуров Р.Л., Грищук В.К., Іваненко О.В., Баулін Ю.В., Агеева А.В., Берлач Н.А., Бородін І.Л., Гуменюк В.А., Баранова Л.М., Кожухар В.А., Борисова В.І., Комзюк А.Т., Ліпінський Д.А., Мироненко М.Б., Алексєєв С.С., Краснов М.О., Лейст О.Е., Малєїн М.С., Хомич В.М., Шабуров А.С. та інші. Проте питання, що стосується видів юридичної відповідальності поліцейських, не отримало достатнього наукового освітлення. На сьогоднішній день в трудовій літературі майже відсутні спеціальні дослідження щодо видів юридичної відповідальності працівників Національної поліції в умовах сучасної України.

Мета. Мета наукової статті полягає в аналізі та систематизації правових аспектів відповідальності працівників поліції в Україні. Основними завданнями є дослідження різних форм юридичної відповідальності (кримінальної, адміністративної, дисциплінарної) для поліцейських, виявлення та аналіз особливостей їх застосування, а також оцінка ефективності інструментів та процедур, які регулюють цю сферу. Крім того, метою є виявлення проблем та розробка пропозицій щодо вдосконалення законодавства для забезпечення ефективності правоохоронної діяльності та забезпечення дотримання прав

та законних інтересів як поліцейських, так і громадян.

Виклад основного матеріалу. Згідно зі статтею 1 розділу 1 Закону України «Про Національну поліцію», Національна поліція України є центральним органом виконавчої влади, який безпосередньо забезпечує підтримання громадської безпеки та порядку. Відповідно, працівники Національної поліції України є посадовими особами, які виконують завдання, включені до сфери державної компетенції. За невиконання або неналежне виконання посадових обов'язків поліцейськими можуть бути застосовані відповідні заходи дисциплінарного впливу згідно з Законом України «Про Національну поліцію».

Відповідно до пункту 1 статті 19 цього Закону, поліцейські несуть кримінальну, адміністративну, цивільно-правову, матеріальну та дисциплінарну відповідальність за вчинення протиправних дій. Дисциплінарне стягнення застосовується з метою виховання поліцейського, який вчинив дисциплінарний проступок, та для забезпечення службової дисципліни та запобігання подібним проступкам у майбутньому.

Дисциплінарний статут Національної поліції України визначає підстави та порядок притягнення поліцейських до дисциплінарної відповідальності. Важливо відзначити, що цей статут є механізмом захисту прав поліцейських та забезпечує їх незалежність від зовнішніх впливів, що є гарантією їх спроможності виконувати свої обов'язки з відповідальністю.

До набуття чинності Дисциплінарного статуту Національної поліції України, заходи дисциплінарного впливу були визначені у Дисциплінарному статуті органів внутрішніх справ від 22.02.2006 № 3460-IV. Зосереджуючи увагу на позитивних правових нововведеннях у Дисциплінарному статуті НПУ, можна зазначити, що службове розслідування проводиться лише дисциплінарною комісією, яка готує висновок щодо наявності в діях поліцейського дисциплінарного проступку, а також до складу цієї комісії можуть входити представники громадськості, особливо щодо проваджень за скаргами порушення прав і свобод людини. Крім того, поліцейським надано право на захист під час проведення службового розслідування, що реалізовано можливістю надавати пояснення та відповідні докази щодо правомірності дій, а також користуванням правничою допомогою.

Законодавче передбачення надання поліцейському правової допомоги адвокатом заслуговує на увагу, оскільки у випадках

тяжких стягнень, наприклад, звільнення зі служби в поліції, логічно віддати свій захист професійному юристу, який користується під час службового розслідування тими ж правами, що й поліцейський. Це також відповідає п. 9 Резолюції Парламентської асамблеї Ради Європи (ПАРЄ) від 08.05.1979 № 690 «Декларація про поліцію», що стверджує право офіцера поліції на адвокатський захист у разі відкриття дисциплінарного чи кримінального провадження проти нього, свідчачи про гармонізацію вітчизняного законодавства з європейськими стандартами [5].

Аналізуючи різні джерела, можна встановити, що Бюро з демократичних інституцій і прав людини ОБСЄ вже у 2014 році підкреслило необхідність введення загального незалежного органу оскарження дій поліції для прийняття скарг та проведення досліджень з питань дисциплінарного провадження. Цей підхід, відомий як «британська модель», включає інститути громадянського контролю за поліцією, які мають право готувати рекомендації щодо застосування дисциплінарних стягнень. Згідно з етимологічним аналізом, поняття «відповідальність» пов'язане з виконанням обов'язків та прийняттям на себе обов'язків за певну ділянку діяльності. Це поняття передбачає усвідомлення необхідності відповідати за свої дії перед суспільством та зважати на їхні наслідки [6, с. 26]. Внутрішня саморегуляція та самодетермінація також є важливими складовими відповідальності, які виражаються в усвідомленні особою причин своїх дій і контролі за їхніми наслідками.

Проводячи аналіз етимології терміна «відповідальність», можна відзначити його пов'язаність з виконанням певних завдань та обов'язків. Український словник визначає «відповідальність» як прийнятий на себе обов'язок за певну справу, дії або слова [2, с. 184]. У свою чергу, енциклопедія освіти вказує на усвідомлення необхідності відповідності власної поведінки суспільним стандартам та нормам. З психологічної точки зору, «відповідальність» є внутрішньою саморегуляцією і самодетермінацією, що проявляється у свідомому усвідомленні наслідків власних дій і контролі над власним впливом на навколишній світ і власне життя. Як результат цих процесів, «відповідальність» виявляється як складний і багатогранний феномен, що залежить від виховання, соціалізації та особистісного розвитку.

У контексті нашого дослідження особливий інтерес представляє професійна відповідальність, яка визначається сприйняттям осо-

бою своєї професії та професійної діяльності як важливої складової свого життя. Щодо професійної відповідальності працівників Національної поліції України, важливою особливістю є системна професійна якість особистості, що відображає ставлення до виконання поставлених завдань та пов'язана з чітко визначеними нормами.

Юридична відповідальність представляє собою правову гарантію належного виконання завдань у межах компетенції та повноважень у конкретній галузі державного управління. У контексті працівників Національної поліції України, ця відповідальність виникає з моменту їх вступу на службу. Права та обов'язки, які визначають правовий стан державного службовця органів системи Міністерства внутрішніх справ, є основним змістом службово-трудова відносин, тому юридична відповідальність працівника Національної поліції України є неодмінною складовою його правового статусу.

За словами Л.І. Каленіченка, юридичну відповідальність працівників Національної поліції України слід розглядати як інститут об'єктивного права, який передбачає застосування санкцій права та можливість застосування державного примусу для накладання несприятливих наслідків у випадку вчинення правопорушень відповідно до законодавства [3, с. 27]. Також, цю відповідальність можна розглядати як складову частину правовідносин, яка передбачає види та ступінь обов'язків працівника Національної поліції України у відносинах, що виникають у зв'язку з порушенням права.

Особливості юридичної відповідальності працівників Національної поліції України проявляються у їх високому рівні відповідальності, порівняно з іншими громадянами, які перебувають на державній службі та виконують відповідні функції та завдання держави. Вони мають обов'язок служити суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки й порядку. Обсяг підстав юридичної відповідальності працівників Національної поліції України є ширшим, ніж обсяг підстав юридичної відповідальності загальних суб'єктів права, і він має специфічний склад правопорушень, що тісно пов'язаний з державно-владними повноваженнями.

У контексті видів відповідальності та їх особливостей, найсуворішим є кримінальна відповідальність, яка застосовується лише у випадках вчинення правопорушень з високим рівнем суспільної небезпеки, згідно з нор-

мами Кримінального кодексу України. Ця відповідальність передбачає специфічні підстави для притягнення до неї та вищий рівень відповідальності.

Наукова думка О.В. Черноуса також заслуговує на увагу в контексті дослідження. Він розглядає дії працівників Національної поліції України на двох рівнях. Перший рівень відноситься до важких дій, у яких присутні ознаки злочину, що настає кримінальна відповідальність, а розслідування здійснюється Державним бюро розслідувань. Другий рівень включає дії поліцейських, які не є злочином, але є дисциплінарним проступком, за який передбачено дисциплінарні стягнення [7, с. 211].

Слід зауважити, що кримінальна відповідальність застосовується до поліцейських лише у випадку вчинення ними злочину, пов'язаного з їх посадовим становищем. Список злочинів, за які працівники Національної поліції України можуть бути притягнені до кримінальної відповідальності, визначено Кримінальним кодексом України [4, с. 79].

Цей перелік включає такі кримінальні правопорушення, як: розголошення державної таємниці; незаконне перешкоджання організації або проведенню зборів, мітингів, походів і демонстрацій; зловживання владою або службовим становищем; перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу; службове підроблення; декларування недостовірної інформації; службова недбалість; примушування давати показання та інші.

Основні ознаки кримінальної відповідальності поліцейських включають специфічність підстав притягнення до відповідальності, підвищену суспільну небезпеку такого роду злочинів, підвищену відповідальність працівників Національної поліції України за вчинення злочинів у сфері службової діяльності та у сфері правосуддя, а також підвищену суспільну небезпечність таких злочинів.

Ключові функції кримінальної відповідальності працівників Національної поліції України включають:

1. Регулятивну, що охоплює підстави застосування кримінальної відповідальності, заходи кримінально-правового впливу та кримінально-правовий статус особи, яка підлягає притягненню до кримінальної відповідальності.

2. Превентивну, яка може бути спеціально-превентивною (запобігання повторному вчиненню кримінальних правопорушень особою, щодо якої застосована кримінальна відповідальність) та загально-превентивною (попе-

редження скоєння кримінальних правопорушень іншими особами).

3. Каральну, яка передбачає позбавлення особи, що скоїла кримінальне правопорушення, певних прав та свобод.

4. Відновлювальну, спрямовану на відновлення порушених суспільних відносин, соціальних зв'язків та правовідносин.

5. Виховну, яка має на меті вплив на внутрішній світ особи-винуватця, його моральну сферу, цінності, орієнтації та правосвідомість.

Притягнення працівника поліції до кримінальної відповідальності здійснюється відповідно до норм Кримінального процесуального кодексу України (КПК України). Крім того, згідно з ч. 3 ст. 70 Закону України «Про Національну поліцію», поліцейський, щодо якого розпочато кримінальне провадження, може бути відсторонений від посади згідно з КПК України. У випадку визнання працівника Національної поліції України винним у вчиненні кримінального правопорушення, він негайно звільняється з посади.

Серед найбільш розповсюджених кримінальних порушень, що вчинені працівниками Національної поліції України, можна виділити перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу (згідно зі статтею 365 Кримінального кодексу України), а також прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою (відповідно до статті 368 Кримінального кодексу України).

Невиконання або неналежне виконання службових обов'язків приводить до застосування заходів адміністративного впливу, передбачених Кодексом України про адміністративні правопорушення (КУпАП). Ця форма відповідальності застосовується лише за порушення законодавства невеликої тяжкості, яке не має значного впливу на правопорядок, суспільний устрій чи права інших осіб.

Згідно з визначенням вченого С.Т. Гончука, адміністративна відповідальність є специфічною формою державного реагування на протиправні вчинки, за які особи зобов'язані відповідати перед державним органом та понести відповідні адміністративні стягнення [1, с. 34].

Аналізуючи особливості адміністративної відповідальності працівників поліції, можна виокремити певні специфічні риси, такі як: наявність спеціального суб'єкта; чітко визначений порядок притягнення до відповідальності; перелік фактичних та нормативно-правових підстав для притягнення поліцейських до адміністративної відповідальності; існу-

вання специфічного переліку адміністративних санкцій.

Отже, будь-яке адміністративне правопорушення, що порушує встановлений порядок несення служби у системі Національної поліції України, вважається невиконанням або неналежним виконанням службових обов'язків працівником поліції.

У науковому контексті права розглядаються за декількома підставами для застосування адміністративної відповідальності: нормативною (законодавчі норми, що стосуються конкретної області); фактичною (дії конкретного суб'єкта, які порушують встановлені законодавчі норми); процесуальною (рішення уповноваженої особи щодо застосування конкретних заходів впливу за адміністративне правопорушення).

До адміністративних правопорушень, згідно з Кодексом України про адміністративні правопорушення, пов'язаних із невиконанням або неналежним виконанням посадових обов'язків поліцейським, відносяться:

- порушення, пов'язані з корупцією;
- порушення обмежень щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності;
- порушення вимог фінансового контролю;
- ухилення від виконання законних вимог прокурора;
- розголошення відомостей про заходи безпеки щодо особи, взятої під захист.

Зазначено, що статтею 24 Кодексу України про адміністративні правопорушення передбачені такі заходи впливу: попередження, штраф, оплатне вилучення предмета, конфіскація предмета та грошей, позбавлення спеціального права, позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, громадські роботи, виправні роботи, суспільно корисні роботи, адміністративний арешт, арешт з утриманням на гауптвахті.

Важливо відзначити, що у випадку, коли працівник Національної поліції України не виконав або неадекватно виконав свої посадові обов'язки, і при цьому відсутній склад адміністративного правопорушення (тобто порушення службової дисципліни), це є підставою для притягнення такого працівника до дисциплінарної відповідальності.

За словами Л.І. Каленіченка, дисциплінарна відповідальність працівників Національної поліції України має такі особливості:

1. Вони несуть спеціальну дисциплінарну відповідальність.

2. Зміст дисциплінарного правопорушення (проступку) ширший, ніж у загальних суб'єктів права.

3. Перелік дисциплінарних стягнень, які можуть бути застосовані до працівників Національної поліції України, ширший, ніж у працівників, які несуть дисциплінарну відповідальність за КЗпП.

4. Порядок притягнення до дисциплінарної відповідальності має свої особливості.

5. У разі вчинення будь-якого правопорушення (кримінального, адміністративно-правового, дисциплінарного), працівники Національної поліції України можуть бути притягнуті до дисциплінарної відповідальності.

Статтею 19 Закону України «Про Національну поліцію» визначено підстави та порядок притягнення поліцейських до дисциплінарної відповідальності. Варто зазначити, що статтею 12 Дисциплінарного статуту Національної поліції України надається таке трактування поняття «дисциплінарний проступок»: протиправна винна дія чи бездіяльність поліцейського, яка полягає в порушенні ним службової дисципліни, невиконанні або неадекватному виконанні обов'язків поліцейського або виходить за їх межі, порушенні обмежень і заборон, визначених законодавством для поліцейських, а також вчиненні дій, що підривають авторитет поліції.

Відповідно до статті 13 Дисциплінарного статуту Національної поліції України виділяються наступні види дисциплінарних стягнень: зауваження, догана, сувора догана, попередження про неповну службову відповідність, пониження у спеціальному званні на один ступінь, звільнення з посади, звільнення зі служби в поліції. При цьому дисциплінарне стягнення має індивідуальний характер і застосовується до працівника НПУ лише у разі підтвердження у встановленому порядку його вини.

Для встановлення дисциплінарної відповідальності характерні наступні ознаки: існування підстави – дисциплінарного проступку, застосування санкцій – дисциплінарного стягнення; наявність суб'єкта дисциплінарного проступку та дисциплінарної влади (особи, уповноваженої застосовувати дисциплінарні стягнення).

При фактах порушення службової дисципліни працівниками НПУ спеціальними комісіями, створеними згідно з вимогами Закону України «Про запобігання корупції», проводяться службові розслідування.

Статтею 14 Дисциплінарного статуту Національної поліції України та розділом II Порядку проведення службових розслідувань у Національній поліції України з 2018 року № 893 визначено, що підставами для при-

значення службового розслідування є заяви, скарги та повідомлення громадян, посадових осіб, інших поліцейських, засобів масової інформації, рапорти про вчинення порушень, які мають ознаки дисциплінарного проступку, або безпосереднє виявлення ознак такого проступку посадовою особою поліції, при наявності достатніх даних, що вказують на ознаки дисциплінарного проступку. Однак, слід зазначити, що до тих пір, поки зазначені факти не підтверджені, вони є лише підставою для розгляду питання про наявність або відсутність ознак дисциплінарного проступку.

Для ілюстрації, у лютому 2023 року за спеціалією «102» від громадянина Іванова надійшло повідомлення про намагання невідомою особою вчинити крадіжку з його автомобіля «Део Ланос». Однак інспектор відділу з управління нарядами поліції УОАЗОР ГУНП Коваленко направив групу реагування патрульної поліції на обслуговування виклику лише через 20 хвилин, хоча рекомендований термін становить 2 хвилини. Це порушило вимоги пункту 1 розділу III Інструкції, затвердженої наказом МВС України від 27.04.2020 № 357. Оскільки цей факт був підтверджений та складено протоколи про адміністративні правопорушення, а також з урахуванням порушення службової дисципліни, дисциплінарна комісія прийняла рішення про застосування до інспектора відділу з управління нарядами поліції УОАЗОР ГУНП Коваленка дисциплінарного стягнення у формі суворої догани.

Вітчизняним законодавством чітко визначено порядок притягнення працівників поліції до юридичної відповідальності. Однак, є окремі проблемні питання, на які варто звернути увагу. Наприклад, статтею 18 Дисциплінарного статуту Національної поліції України з 2018 року передбачено право поліцейських на захист під час проведення службового розслідування, включаючи надання пояснень та доказів щодо правомірності своїх дій та користування правничою допомогою. Проте законодавством не визначено строків, про-

тягом яких поліцейські, які перебувають під службовим розслідуванням, повинні надати письмові пояснення.

Висновки. Юридична відповідальність працівників поліції виступає важливою гарантією виконання ними своїх службових обов'язків, забезпечення законності, службової дисципліни та порядку. Ця форма відповідальності розглядається як інститут об'єктивного права та елемент правовідносин. Особливість юридичної відповідальності поліцейських полягає в тому, що вони мають підвищений рівень відповідальності, оскільки вони здійснюють державну службу та виконують завдання, пов'язані з охороною прав і свобод людини, боротьбою з злочинністю, підтримкою громадської безпеки. Згідно з Законом України «Про Національну поліцію» та Дисциплінарним статутом Національної поліції України, працівники поліції підлягають різним формам відповідальності, зокрема кримінальній, адміністративній та дисциплінарній. Кримінальна відповідальність є найтяжчою і передбачає специфічні підстави та функції. Адміністративна відповідальність застосовується за невиконання або неналежне виконання посадових обов'язків, пов'язаних з посадовим становищем поліцейських, та регламентується конкретними нормативно-правовими актами. Порядок притягнення поліцейських до дисциплінарної відповідальності також чітко визначено законодавством, включаючи види дисциплінарних стягнень та процедуру їх застосування. Однак, одне з проблемних питань полягає у відсутності законодавчого визначення строків, протягом яких поліцейські мають надати письмові пояснення під час службового розслідування. З метою вирішення цієї проблеми, запропоновано встановити обов'язковий строк надання пояснень протягом семи днів. Це сприятиме покращенню процесу службових розслідувань та забезпечить відповідність процедур правам поліцейських у рамках законодавства.

Література:

1. Гончарук С.Т. Адміністративна відповідальність за законодавством України. К.: КМУЦА, 1995. 78 с.
2. Енциклопедія освіти. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
3. Каленіченко Л.І. Місце і роль Національної поліції України у механізмі реалізації юридичної відповідальності. Теоретичні питання юриспруденції і проблеми правозастосування: виклики XXI століття. Харків, 2020. С. 26–29.
4. Мух К.Б. Види юридичної відповідальності працівників поліції. Держава та регіони. Серія: «Право». 2021. № 1 (71). С. 79–86.
5. Резолюція Парламентської асамблеї Ради Європи (ПАРЄ) від 08.05.1979 № 690 «Декларація про поліцію». URL: <https://zakononline.com.ua/documents/show/159808>
6. Словник української мови: в 11 т. Київ: Наук. думка, 1970-1980. Т. 1. С. 84.

7. Чорноус О.В. Правове регулювання службової дисципліни поліцейських новим дисциплінарним статутом Національної поліції України. Розвиток трудового права і права соціального забезпечення. Харків: ФОП Панов А.Н, 2018. С. 210–214.

References:

1. Honcharuk, S. T. (1995). *Administratyvna vidpovidalnist za zakonodavstvom Ukrainy* [Administrative responsibility under the legislation of Ukraine]. Kyiv, Ukraine: KMUTsA. [in Ukrainian].
2. *Entsyklopediia osvity* [Encyclopedia of education]. (2008). Kyiv, Ukraine: Yurinkom Inter. [in Ukrainian].
3. Kalenichenko, L. I. (2020). *Mistse i rol Natsionalnoi politsii Ukrainy u mekhanizmi realizatsii yurydychnoi vidpovidalnosti* [The place and role of the National Police of Ukraine in the mechanism of legal responsibility]. *Teoretychni pytannia yurysprudentsii i problemy pravozastosuvannia: vyklyky XXI stolittia* [Theoretical issues of jurisprudence and problems of law application: challenges of the XXI century] (pp. 26–29). Kharkiv, Ukraine. [in Ukrainian].
4. Mukh, K. B. (2021). *Vidy yurydychnoi vidpovidalnosti pratsivnykiv politsii* [Types of legal responsibility of police employees]. *Derzhava ta rehiony. Serii: «Pravo»* [State and regions. Series: «Law»], (1)(71), 79–86. [in Ukrainian].
5. *Rezoliutsiia Parlamentskoi asamblei Rady Yevropy (PARYe) vid 08.05.1979 № 690 «Deklaratsiia pro politsiiu»* [Resolution of the Parliamentary Assembly of the Council of Europe (PACE) from 08.05.1979 № 690 «Declaration on the Police»]. Retrieved from <https://zakononline.com.ua/documents/show/159808>
6. *Slovyk ukrainskoi movy: v 11 t.* [Dictionary of the Ukrainian Language: in 11 vols.]. (1970-1980). Vol. 1. Kyiv, Ukraine: Naukova Dumka. [in Ukrainian].
7. Chornous, O. V. (2018). *Pravove rehuliuvannia sluzhbovoi dystsypliny politysiiskykh novym dystsyplinarnym statutom Natsionalnoi politsii Ukrainy* [Legal regulation of police service discipline by the new disciplinary statute of the National Police of Ukraine]. *Rozvytok trudovoho prava i prava sotsialnoho zabezpechennia* [Development of labor law and social security law] (pp. 210–214). Kharkiv, Ukraine: FOP Panov A. N. [in Ukrainian].